

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

PUDUNGWANA 2018

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 9.

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50)

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL) – SLKT

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo (PAMPIRI YA 3, KAROLO YA A).
- Matshwao a 0-50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya bokgoni e arotswe habedi ho hlahisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE [MATSHWAO A 50]

Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO (Nehelano ya sehlooho) tlhophiso ya mehopolole dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetsa le maemo MATSHWAO A 30	Boemo bo hodimo	28–30 -Nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopole e matla, e phepetsa monahano, mme ke e kgodisang -O hlophisitswe hantle ka tsela e babatsehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -Nehelano e ntle e supang tsebo le bokgoni -Mehopole ke e ipapisitseng ka botlalo le sehlooho, mme e kgahlisang -O hlophisitswe hantle ka tsela e supang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 -Nehelano ke e kgotsafatsang ditlhoheho; -Mehopole e momahane ka tsela e kgotsafatsang le e kgodisang; -O hlophisitswe hantle ka tsela e mahareng, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo.	10–12 -Nehelano e momahane mona le mane -Mehopole ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang -Ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya mosebetsi	4–6 -Nehelano e tswile lekoteng ho hang -Mehopole ke e sa tsepamang e dubakaneng -Ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa -Ha o a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo
		Boemo bo tlase	25–27 -Mosebetsi o tswileng matsoho leha o haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang -Mehopole ke e supang boiphihlelo bo hodimo -O hlophisitswe hantle ka tsela e babatsehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	19–21 -Mosebetsi o radilweng hantle -Mehopole ke e loketseng, mme e thahasellisang -O hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	13–15 -Mosebetsi o a kgotsafatsa leha o sa hlaka mona le mane -Mehopole e momahane ka tsela e mahareng, mme e a kgodisa -Karolo ya mosebetsi e itseng e hlophisitswe; -Karolo feela e hlophisehile ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -Mosebetsi boholo o tswile lekoteng -Mehopole ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -Nehelano ha e na bopaki bo bokaalo ba tlhophiso le momahano

Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswa Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A 15	Boemo bo hodimo	14–15 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo ka tsela e e babatsehlang -Tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsotehang -O sebedisitse sehalo se matla, mme se susumetsang ka tsela e ikgethang -O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe ka bokgoni bo tsotehang	11–12 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo ka tsela e supang bokgoni -Tshebediso ya puo e matla, mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng -Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto -O radilwe hantle ka tshwanelo	8–9 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo ka tsela e mahareng -Tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo -Puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitswe ka tshwanelo -Sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo -O radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo a ditaba -Tshebediso ya puo ke ya motheo feela -Sehalo mmoho le moelelo o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang -Ho sebedisitswe tlotlontswe ya motheo feela	0–3 -Tshebediso ya puo ke e sa utlwisiseheng -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -Tshebediso ya tlotlontswe e haellang ke sesosa sa nehelano e sa utlwisiseheng
		Boemo bo tlase	13 -Tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehalo sa tema -O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe ka bokgoni	10 -Tshebediso ya puo ke e sefutho, mme e loketseng maemo -Sehalo ke se matla, mme se loketseng -Ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe hantle	7 -Tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang leha ho na le ho sa tsamaelane mona le mane -Ka kakaretso sehalo ke se loketseng leha puo ya bonono e le e haellang	4 -Tshebediso ya puo ke ya motheo feela. -Popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako o monyane kapa o siyo hohang -Tlotlontswe e haella haholo feela
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana le bolelele bo hlokehang MATSHWAO A 5		5 -Kgodiso ya sehlooho ke e babatsehlang -Dintlha tse phethahetseng ka botlalo -Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e babatsehlang	4 -Tlhahlamano ya dintlha ke e loketseng, mme e hodisang sehlooho -Momahano e bopilweng ke e supang bokgoni -Dipolelo le diratswana di a hlahlamana, mme di fapafapantswe	3 -Dintlha tse loketseng di ntshetswa pele -Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng -Moqoqo o a utlwisiseha leha o le diphoso	2 -Dintlha tse itseng di a utlwahala -Dipolelo le diratswana di na le diphoso -Moqoqo o ntse o hlahisa moelelo o itseng	0–1 -Dintlha tse hlokehang tsa bohlokwa ha di a haella -Dipolelo le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng -Moqoqo ha o na moelelo o lebeletsweng
MATSHWAO		43–50	33–40	23–30	13–20	0–10

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo (60%)	30	DM =
Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (30%)	15	PST =
Sebopeliso (10%)	5	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: MOQOQO

POTSO YA 1

1.1 **Sehlooho: Ruri batho ba a fetoha!**

Dikahare: Dikahareng ho hlake hore ke ketsahalo/diketsahalo dife tse ka etsang hore batho ba fetoe. Mohlala: ho thusa motho ha a le tsietsing, ebe ka moso ha a se a tswile mathateng, a atlehile, ha a sa o sheba ebile ha a sa o tseba, jj.

[50]

1.2 **Sehlooho: Hoja ka se ke ka halefa haholo tsatsing leo.**

Dikahare: Di hlalose ketsahalo/diketsahalo tse ileng tsa tliswa ke kgalefo e mo sumelleditseng ho nka bohato boo a itsholang bona. Mohlala: O ile a ntsha motho e mong kotsi ka lebaka la ho nkuwa ke maikutlo, jj.

[50]

1.3 **Sehlooho: Maikutlo a ka mabapi le baithuti ba tlohelang sekolo ba eso qete dithuto tsa bona.**

Dikahare: Dikahare di bontshe maikutlo a mongodi a ho utlwa bohloko, a ho nyahama, a ho qenehela mohlomong le a ho teneha ka ho tseba hore ba tjametswe ke bokamoso bo lerotho. Ntle le mona, mohlahlobuwa a ka hlahisa maikutlo a thabo a bakwang ke katleho ya moithuti ya ileng a tlohela sekolo a eso qete, jwalo ka ya ileng a tlohela sekolo a ya dipapading empa a atleha, jj.

[50]

1.4 **Sehlooho: Melemo le dimpe tsa ho ba ngwana wa kgalala.**

Dikahare: Di bontshe melemo ya ho ba ngwana wa kgalala. Mohlala, ha o le ngwana wa kgalala o tla tsotellwa ke bohle, jj.
Di bontshe dimpe tsa ho ba ngwana wa kgalala. Mohlala, ha o le ngwana wa kgalala ho lebelletswe hore o se tshwane le bana ba bang, jj.
Mona mohlahlobuwa o tshehetsa mahlakore ka bobedi ka ho lekana. Ho elwe hloko meelelo e mmedi ya sehlooho!

[50]

1.5 **Sehlooho: Bohle ba nkang tjo tjo setjhabeng, ba lokelwa ke kotlo e boima.**

Dikahare: Di bontshe ditlamorao tsa ho nka tjo tjo setjhabeng. Mohlala: ho kgothalletsa botlokotsebe kapa tlolo ya molao, mmoho le ho iswa tjhankaneng.
Mona mohlahlobuwa o tshehetsa lehlakore le hlahisitsweng.

[50]

1.6 1.6.1–
1.6.3 **Ditshwantsho**

- Dikahare tse lebelletsweng:
  - moqoqong ona mohlahlobuwa o sheba setshwantsho, mme a qoqe ka seo se se qholotsang maikutlong a hae.
  - moqoqo wa hae o tshwanetse ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho seo ho qoqwang ka sona ka tsela e hlakileng;
  - Moqoqo o ka ngolwa lehlakoreng lefe kapa lefe.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO E TELELE - (MATSHWAO A 30)

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL) SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO -Nehelano le mehopolo -Tlhophiso ya mehopolo -Sepheo, baamohedi ba ditaba, makgetha a tema le maemo. MATSHWAO A: 18	15–18 -Nehelano e babatsehang e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla, e butswitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng -Dintlha tsohle di tshheheta tsela e babatsehang -Sepheo ke se nepahetseng	11–14 -Nehelano e ntle haholo, e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse ka tsela e supang bokgoni, mme di tshheheta sehlooho -Sepheo ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	8–10 -Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o a tsepama ka ho phethahala – ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare di na le momahano e mahareng -Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho -Sepheo ke se loketseng ka kakaretso empa se nang le diphoso	5–7 -Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Mosebetsi o na le tsepamo e itseng empa o a kgera -Ha se ka dinako tsohle mehopolo le dikahare di momahaneng - Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse mmalwa -Sepheo se fofo feela, mme se na le bohloko bo boholo -Kgaello e matla ya tse itseng tsa bohloko	0–4 -Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho -Ha ho boitekoko ba ho sebedisa melao ya sebopeho
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO -Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswa, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A: 12	10–12 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontse di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; ka ho fetisisa ka tsela e babatsehang -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle -Mosebetsi ha o na diphoso	8–9 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontse di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; ka tsela e bontshang bokgoni bo boholo -Tshebediso ya puo e nepahetse ka kakaretso ebile e bopehile hantle -Tshebediso ya tlontlontse e ntle haholo -Mosebetsi boholo ha o na diphoso.	6–7 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontse di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; ka tsela e mahareng -Mosebetsi o na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo; -Tshebediso ya tlontlontse ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo.	4–5 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontse di lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata -Tlontlontse e haellang -Moelelo o nyotobetse	0–3 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontse ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Mosebetsi o tletse diphoso o dubakane -Tlontlontse ha e dumellane le sepheo -Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO	25–30	19–23	14–17	9–12	0–7

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo/Sebopeho (60%)	18	DMS =
Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (40%)	12	PST =
Matshwao ohle	30	

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO TSE TELELE

POTSO YA 2

2.1 LENGOLO LA SETSWALLE

Dikahare:

- Aterese e nngwe feela, ke ya mongodi. E ngolwe bohareng ba leqephe ho tloha letsohong le letshehadi ho isa ho le letona.
- Tlasa aterese ho tlole mola ebe hona ho ngolwang letsatsi/mohla (k.h.r. aterese le mohla ha se ntho e le nngwe)
- Ho tlole mola ka mora aterese le mohla ebe ho tla tumedisiso.
- Tlola mola ebe o qala ditaba tsa lengolo.
- Seratswana sa pele ke selelekela. Mmele wa lengolo o be le diratswana.
- A lebohe motswalle ha a ile a mo tshehetsa.
- Qetelo e be e dumellanang le mofuta ona wa lengolo.

[30]

2.2 TOKOMANE YA BOITSEBISO LE BOIPHITLHELLO (CV) HAMMOHO LE LENGOLO LA KOPO YA MOSEBETSI

Dikahare:

- Dintlha/Tlhahisoleseding ya mokopi e hlahiswe, j.k. mabitso, nomoro ya boitsebiso, jj.
- Lengolo la materiki le dithuto tseo a di pasitseng.
- Mangolo a thuto a fihlelletsweng a hlahiswe, j.k. dipoloma, jj.
- Mangolo a mang le dikgau ha di le teng le tsona di hlahiswe.
- Tsa boithabiso le dithahasello j.k. lengolo la ho ba moetapele mokgatlong wa batjha, ho papadi ya kаланeng, jj.
- Dipaki le dinomoro tsa mehala ya tsona e hlahelle.

LENGOLO LA KOPO YA MOSEBETSI

Dikahare:

- Diaterese di pedi, ke ya mongodi le ya moamohedi wa lona. Ya moamohedi e qalwa ka maemo a tshebetso ya hae.
- Ho tlole mola ka mora aterese e be ho tla tumedisiso.
- Tlasa tumedisiso ho ngolwe sehlooho.
- Ho tlole mola e be ho qalwa ditaba tsa selelekela.
- Selelekeleng ho hlake hore moikopedi o bone phatlalatsa ya mosebetsi ona hokae.
- Mmele wa lengolo o botjwe ka diratswana, o matlafatse ditaba tsa Tokomane ya hae ya Boitsebiso le Boiphithello.
- Qetellong a lebohe batho ba iphileng nako ya ho lekola Tokomane ya hae ya Boitsebiso le Boiphithello.

[30]

2.3 RAPOROTO

Dikahare:

- Sehlooho e be se matla se hohelang mmadi.
- Lebitso la sebaka seo ketsahalo e etsahalletseng ho sona le lokela ho hlahiswa.
- E ngolwa ka mora tse ileng tsa etsahala, tse bonweng ka mahlo.
- E lokela ho ba kgutshwane, mme e fupare dintlha kaofela.
- E hlahise dintlha tsa bohlokwa feela.
- Sehlooho e be se loketseng bongodi ba semmuso.

[30]

2.4 **INTHAVIU**

Dikahare:

- Dipotso di hlahiswe ka bokgeleke, di hlake e be tse tla nehelana ka tlhahisoleseding ka botlalo.
- Lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le latelwe ke letshwao la kgutlopedi.
- Selelekeleng mmotsi o hlakisa sepheo sa puisano.
- Mmeleng mmotsi o botsa mmotsuwa dipotso tse itshetlehileng sehloohong se itseng, mme mmotsuwa o araba dipotso tsena.
- Dipotso di nyallane le dikarabo, mme dikarabo tsohle di arabe dipotso di tshehetswa ka dintlha tse batsi tse amanang le se botsitsweng.

[30]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:

30

KAROLO YA C: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO E KGUTSHWANE (MATSHWAO A 20)

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL) SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO -Nehelano le mehopollo -Tlhophisya ya mehopollo -Sepheo, baamohedi ba ditaba, makgetha a tema le maemo MATSHWAO A: 12	10–12 -Nehelano e babatsehang e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopollo e matla, e butswitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame -Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse ka tsela e supang bokgoni, mme di tshheheta sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	8–9 -Nehelano e ntle haholo, e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame -Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse ka tsela e supang bokgoni, mme di tshheheta sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	6–7 -Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Mosebetsi ha o a tsepama ka ho phethahala – ho na le ho kgera ho itseng -Mehopollo le dikahare di na le momahano e mahareng -Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho -Sebopeho ke se loketseng ka kakaretso empa se nang le diphoso	4–5 -Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Mosebetsi o na le tsepamo e itseng empa o a kgera -Ha se ka dinako tsohle mehopollo le dikahare di momahaneng. - Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse mmalwa -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo. -Kgaello e matla ya tse itseng tsa bohlokwa	0–3 -Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopollo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho -Ha ho boiteko ba ho sebedisa melao ya sebopeho
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO -Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshhebediso ya puo, kgetho ya mantse, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A: 8	7–8 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontse di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka ho fetisisa ka tsela e babatsehang -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle -Mosebetsi ha o na diphoso	5–6 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontse di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e bontshang bokgoni bo boholo -Tshebediso ya puo e nepahetse ka kakaretso ebile e bopehile hantle -Tshebediso ya tlotlontse e ntle haholo -Mosebetsi boholo ha o na diphoso	4 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontse di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e mahareng -Mosebetsi o na le diphoso tse itseng tsa tshhebediso ya puo -Tshebediso ya tlotlontse ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo	3 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontse di lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata -Tlotlontse e haellang -Moelelo o nyotobetse	0–2 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontse ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Mosebetsi o tletse diphoso o dubakane -Tlotlontse ha e dumellane le sepheo -Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO	17–20	13–15	10–11	7–8	0–5

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo/Sebopeho (60%)	12	DMS =
Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (40%)	8	PST =
Matshwao ohle	20	

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE

POTSO YA 3

3.1 PAPTISO

Dikahare:

- Ho bapatswa kgwebo ya ho lokisa dikhomphutha.
- Puo e lokela ho susumetsa mmadi/moreki.
- Mmapatsi o lokela ho kgodisa mmadi/moreki hore ke yena feela motseng ya ipabolang tokisong ya dikhomphutha.
- Sebaka sa kgwebo, dinako tsa ho bula le ditefello di hlahiswe.
- Dipolelo di be kgutshwane empa molaetsa o utlwahale.

[20]

3.2 DAYARI

Dikahare:

- Ho ngolwa diketsahalo tsa letsatsi ka leng e le rekoto.
- Letsatsi la mohla ho rekotwang le a ngolwa.
- E ngolwa ho tswa lehlakoreng la mmui.
- Puo ke e bonolo, mme sehala se tsamaellana le ditaba.

[20]

3.3 DITAELO

Dikahare:

- Ditaelo di lokela ho ngolwa di le ho sekaotaelo temekisong ya tumelo.
- Tatellano e nepahetseng ke ya bohlokwa.
- Ditaelo e ba tse kgutshwanyane empa tse tlamahaneng.
- Puo e be e hlakileng e bileng e otlohileng le sehala se tsamaellanang le mofuta ona wa tema.

Ditaelo:

1. Lebang holong moo le ilo amohelwa semmuso teng.
2. Sebedisang diphaposi tsena ho boloka dithoto tsa lona.
3. Nkang dinotlolo tsa diphaposi sebakeng sa polokeho.
4. Fumanang lenanetsamaiso la diketsahalo tsa letsatsi la dipapadi.
5. Se tsweng ka jareteng ya sekolo ho fihlella dipapadi di fedile.

[20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100